

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต¹

สุพรรณิ ไชยพลบาล²

ประกันชีวิตบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพลักษณะ 20 หมวด 3 ตั้งแต่มาตรา 889 ถึงมาตรา 897 ซึ่งจัดว่าเป็นกฎหมายเอกชนส่วนการควบคุมการประกอบธุรกิจประกันชีวิตอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ซึ่งจัดว่าเป็นกฎหมายมหาชนและกำหนดโทษจำคุกหรือปรับที่เป็นโทษทางอาญาเพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนที่อยู่ในฐานะผู้เอาประกันภัยซึ่งได้จ่ายเบี้ยประกันชีวิตให้แก่บริษัทผู้รับประกันชีวิต พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ พ.ศ. 2551 เนื่องจากพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบธุรกิจประกันชีวิตมากขึ้นและยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองประชาชนจากการฉ้อฉลประกันภัยจึงสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตให้เหมาะสมและมุ่งเน้นให้ความคุ้มครองประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการทำประกัน หรือจากกรณีที่ประชาชนกระทำการฉ้อฉลประกันภัย อันเป็นการกระทบต่อหลักการทางกฎหมาย ผู้วิจัยจะเสนอแนวทางทาง โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดทางอาญาฐานใหม่ ในเรื่องการฉ้อฉลประกันภัย โดยกำหนดให้การฉ้อฉลประกันภัยเป็นความผิด ทั้งนี้จากเดิมกรณีที่ตัวแทนกระทำความผิดสามารถยอมความกันได้ แต่หลังจากนี้รัฐจะตัวเป็นแทนผู้บริโภคและดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีแทน เพื่อปกป้องดูแลให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้นทั้งยังลดความสูญเสียจากการฉ้อฉลที่อาจกระทบต่อความน่าเชื่อถือของธุรกิจ และคุ้มครองผู้ทำประกันหรือผู้รับผลประโยชน์ประกันชีวิตต่อไปจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นพบว่าในปัจจุบันธุรกิจประกันชีวิตจะมีจำนวนเงินเอาประกันชีวิตในแต่ละปี ที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับมีผลประโยชน์ที่ผู้ชำระเบี้ยประกันได้รับถือว่ายังเป็นจำนวนน้อย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ยังได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นจำนวนมากจากผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับผลประโยชน์ อาทิเช่น ปัญหาข้อพิพาท เกี่ยวกับการใช้เงินเอาประกันชีวิตหรือเงินอื่นตามสัญญาประกันชีวิต ปัญหาความคุ้มครองของวงเงิน ประกัน หรือปัญหาที่เกิดจากตัวแทนประกันชีวิตที่รับเงินค่าเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยแล้ว ไม่นำส่งบริษัททำให้ผู้เอาประกันภัยได้รับความเสียหายเพราะกรรมธรรม์หมดอายุ โดยที่บริษัทประกันชีวิตไม่ร่วมรับผิดชอบปัญหา

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุพร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การใช้เงินค่าสินไหมทดแทนล่าช้าปัญหาเกี่ยวกับการโฆษณาชวนเชื่อ ให้ซื้อประกันทางโทรศัพท์ซึ่งมักจะโฆษณาว่ากระทั่งทำให้ผู้เอาประกันเชื่อว่าสุขภาพไม่สมบูรณ์ก็ทำสัญญาประกันชีวิตได้ จนเป็นที่มาให้บริษัทบอกล้างสัญญาประกันชีวิตกรณีผู้เอาประกันขาด คุณสมบัติภายหลังจากการพิจารณารับประกันแล้วหรือปัญหาการเสนอขายประกันชีวิตทางโทรศัพท์ ฯลฯ และเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจประกันชีวิตนั้นจะเห็นได้ว่าเกิดปัญหาเกี่ยวกับสัญญาประกันชีวิตในปัจจุบันยังมีปัญหาหลายประการ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้รับประกันชีวิต ผู้ศึกษาขอแยกประเด็นปัญหาเพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับการซื้อประกันภัยที่ไม่ต้องตรวจสอบสุขภาพหรือตอบคำถามสุขภาพการเสนอขายสัญญาประกันชีวิต ตัวแทนมักจะใช้โฆษณาที่บอกว่าทำสัญญาได้ทันทีโดยไม่ต้องตรวจสอบสุขภาพไม่ต้องตอบคำถามสุขภาพเพื่อใช้ในการจูงใจผู้บริโภคให้มาทำสัญญากับบริษัทซึ่งการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจสอบสุขภาพนั้นจะมีผลในทางกฎหมาย หากผู้เอาประกันชีวิตรวมถึง ผู้ที่ใช้ความตายของตนเป็นเงื่อนไขการใช้นั้น จำเป็นจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่มีผลจูงใจให้บริษัท ผู้รับประกันชีวิตนั้นเรียกเบี้ยประกัน เงินที่ผู้ทำสัญญาจ่ายให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในจำนวน ที่สูงขึ้นหรืออาจบอกปิดไม่ทำสัญญาเนื่องจากในกฎหมายระบุให้ผู้เอาประกันชีวิตจะต้องใช้ความ สุจริตอย่างยิ่งโดยมีหน้าที่ ๆ จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้กับบริษัทผู้รับประกันชีวิตได้ทราบ ซึ่งในการโฆษณาชวนเชื่อนี้แม้ขัดต่อ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แต่บริษัทก็ยังนิยมนำมาใช้โดยปราศจากการควบคุมที่รัดกุม โดยในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคนั้นกำหนดว่าในการโฆษณาเพื่อจำหน่ายสินค้าหรือบริการต่าง ๆ จะต้องมีการใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่ไม่มีลักษณะไม่เป็นจริงหรือเป็นเท็จ และต้องไม่ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดในสาระสำคัญของสินค้าหรือบริการ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมเป็นการส่วนรวมไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

2) ปัญหาข้อกฎหมายในการใช้เงินทดแทนประกันชีวิตปัญหาเกี่ยวกับการใช้เงินหรือคืนเบี้ยประกันภัยของบริษัทประกันชีวิต การที่บริษัทใช้ระยะเวลาตรวจสอบสินไหมทดแทนเป็นเวลานาน ทำให้ผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้รับผลประโยชน์จากการประกันชีวิตได้รับความเสียหายจากการที่ต้องนำเงินสินไหมทดแทนมาเยียวยา แม้ในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 37 จะมีบทบัญญัติห้ามมิให้บริษัทประกันการใช้เงินแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัย บพบัญญัติดังกล่าวแต่ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยได้เนื่องจากการใช้เงินทดแทนประกันชีวิต บริษัทผู้รับประกันภัยชีวิตจะต้องทำการตรวจสอบ ข้อมูลและหลักฐานย้อนหลังไปตั้งแต่ขณะทำสัญญาประกันชีวิตเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพรวมถึง เจตนาในการทำประกันชีวิต ซึ่งในการตรวจสอบดังกล่าวนี้ไม่มีกฎหมายที่กำหนดระยะเวลาอันแน่นอนว่า บริษัทผู้รับประกันชีวิตจะต้องใช้เวลานานเท่าไรในการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินจึงไม่เป็นธรรมกับผู้เอาประกันชีวิตและผู้รับประโยชน์ซึ่งในบพบัญญัติของกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้เรื่องกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาสำหรับการจ่ายเงินชดเชย บพบัญญัติของกฎหมายมีเพียง บทลงโทษกรณีบริษัทประกันเวลาต้องได้รับโทษระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีการทำความผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยัง

ฝ่าฝืนอยู่ แต่การบังคับกฎหมายในปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจน และไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์เพราะบริษัทประกันชีวิตที่มีนิติสัมพันธ์กับผู้เอาประกันภัยตามสัญญาประกันชีวิตมีอำนาจต่อรองสูงกว่าผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับผลประโยชน์

3) ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลตัวแทนหรือนายหน้า ประกันภัยการขายประกันชีวิตตัวแทนหรือนายหน้ามีบทบาทสำคัญอย่างมาก แม้จะในปัจจุบัน สามารถเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ก็ตาม แต่การขาย ประกันภัยที่ยังได้รับความนิยมน้อยก็มาจากตัวแทนนายหน้า ด้วยการพบปะพูดคุยกับของตัวแทน นายหน้าในการเชิญชวน โน้มน้าวเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยเกิดความสนิมสนม การเสนอขายประกัน ชีวิตจึงยังเป็นรูปแบบเดิม ๆ คือ จะต้องเสนอขายโดยผ่านคนกลาง คือ ตัวแทน หรือนายหน้าประกัน ชีวิตซึ่งคนกลางนี้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการสร้างความทัศนคติของประชาชนที่มีต่อธุรกิจ เพราะเปรียบเสมือนด่านแรกของบริษัทประกันชีวิตที่ จะนำเสนอความน่าเชื่อถือให้แก่ ลูกค้า ดังนั้นจึงสามารถที่จะสรุปได้ว่าตัวแทนประกันชีวิต เป็นคนที่ใกล้ชิดผู้ถือกรมธรรม์ที่สุด คือ เป็นทั้งตัวแทนของบริษัทและเป็นตัวแทนของผู้ถือกรมธรรม์ ผู้ใดจะสามารถประกอบอาชีพตัวแทนประกันชีวิตได้นั้นต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 5 ก็คือ “ผู้ซึ่งบริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท” และการที่ตัวแทนประกันชีวิตต้องเป็นไปตามมาตรา 68 คือ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนใบอนุญาตต้องระบุว่า เป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใด จึงจะสามารถชักชวนให้คนทำประกันชีวิตในนามบริษัทได้ อีกทั้งยังจะต้องได้รับมอบอำนาจจากบริษัทนั้น ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 71 วรรคแรก โดยตัวแทนต้องสอบรับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ ของตัวแทนต้องมีความรับผิดชอบของตัวแทนประกันชีวิตอย่างหนึ่งก็คือ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด หากไม่ปฏิบัติตามก็มีสิทธิถูกนายทะเบียนถอนใบอนุญาต แต่ก็ยังพบอยู่อย่าง สม่าเสมอว่าตัวแทนกระทำความผิดจรรยาบรรณหรือเกิดการฉ้อโกงผู้เอาประกัน รวมถึงบริษัทจนเป็นเหตุให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตในแต่ละปีปรากฏว่ามีตัวแทนประกันชีวิตถูกร้องเรียน และถูกเพิก ถอนใบอนุญาตเป็นจำนวนไม่น้อยปัญหาดังกล่าวอาจสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติได้กำหนดคุณสมบัติของตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตไว้น้อยเกินไป

ในปัจจุบันธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศ โดยเฉพาะต่อระบบ เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่เกี่ยวกับการสร้างหลักประกันความมั่นคง ให้กับบุคคล ครอบครัว สังคม ธุรกิจการค้าการลงทุนต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญใน การแบ่งเบาภาระของรัฐ ด้านสวัสดิการให้แก่ประชาชน จากที่ได้ศึกษาพบว่าธุรกิจประกันชีวิต นอกจากเป็นองค์กรที่คุ้มครองคุ้มครองชีวิตสวัสดิการของผู้เอาประกันภัย ผู้รับผลประโยชน์แล้วยัง เป็นธุรกิจที่ส่งเสริมให้มีการออมเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นความมั่นคงหรือความล้มเหลวของธุรกิจประกัน ชีวิตย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมตลอดจนผู้เอาประกันภัยและประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงส่งผลกระทบต่อภาครัฐในการจัดให้เป็นรัฐสวัสดิการ แม้ว่าบริษัทประกันชีวิตจะมีหน้าที่ใน การรับเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกันภัยและนำความเสี่ยงนั้นไปบริหารจัดการ เพื่อสร้างความมั่นคง พื้นฐานแก่สังคมและเศรษฐกิจของประเทศ แต่การดำเนินธุรกิจของ

บริษัทประกันชีวิตที่มีความเสี่ยงเช่นเดียวกับบริษัททั่วไป จากการที่ธุรกิจประกันชีวิตมีการพัฒนาขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการเพิ่มปริมาณของตัวแทน มีผู้เอาประกันภัยและประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือผูกพันกับธุรกิจ ประกันชีวิตจำนวนมากและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ปัจจุบันการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิตซึ่งเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดผู้เอาประกันภัยหรือ ผู้บริโภคคือตัวแทนประกันชีวิตก็ยังมีปัญหาในการควบคุมกำกับดูแลตัวแทนเหล่านั้น โดยเฉพาะ ปัญหาการฉ้อโกงไม่แจ้งข้อมูลในกรมธรรม์แก่ผู้เอาประกัน ซึ่งเป็นมีความจำเป็นที่รัฐบาลต้องเข้าไปกำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบหรือโดนหลอกลวง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี การเข้าทำสัญญาของผู้เอาประกันภัย ซึ่งเป็นสัญญาสำเร็จรูปนั้น เป็นสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจประกันชีวิตเป็นผู้ร่างสัญญาทำให้ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยไม่สามารถเข้าร่วมในการตกลง ร่างข้อสัญญาด้วย จึงทำให้ผู้ประกอบการร่างสัญญาประกันชีวิตที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ ผู้เอาประกันภัย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แม้ภาครัฐจะมีการบัญญัติกฎหมายมาเพื่อกำกับดูแลแต่ก็ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้เต็มที่ รูปแบบจึงเป็นปัญหาที่ผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นผู้สัญญาต้องตรวจสอบและรักษาผลประโยชน์ใน สัญญาด้วยตนเอง หากไม่ได้รับความเป็นธรรมสามารถนำคดีเสนอต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาว่าใน สัญญานั้นมีข้อสัญญาใดที่ไม่เป็นธรรมและเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคจากสภาพปัญหาทั้งหมด ที่กล่าวมาพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลตัวแทน หรือ นายหน้าประกันชีวิตในขณะปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนค่อนข้างหละหลวม เป็นช่องทางให้ตัวแทน คดโกงผู้เอาประกันภัย ไม่ชี้แจงตัวกรมธรรม์ให้ผู้เอาประกันภัยเข้าใจอย่างละเอียด หรือปกปิด ข้อมูลบางส่วนในกรมธรรม์ โดยบริษัทมิได้มีส่วนรับผิดชอบ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่มีข้อกำหนด ที่ชัดเจนว่ากรณีที่ตัวแทนไปทำงานในหน้าที่ที่บริษัทมอบหมายให้ทำถ้าไปทำความเสียหายแก่ผู้เอา ประกันภัย บริษัทจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนอกจากนี้พระราชบัญญัติได้กำหนด คุณสมบัติของตัวแทนนายหน้าประกันชีวิตไว้น้อยเกินไป กล่าวคือ ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ตัวแทนประกันชีวิตที่เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินโดยทุจริต หรือ ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตไปแล้ว สามารถกลับเข้ามาประกอบอาชีพ เป็นตัวแทนประกันชีวิตได้ ไม่มีการกำหนดมาตรการในด้านความมั่นคงในอาชีพของตัวแทน ประกันชีวิตในการศึกษาครั้งนี้เป็นการสรุปปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินการของ ตัวแทนประกันชีวิตภายใต้กฎหมายประกันชีวิตในประเทศไทย

จากสภาพปัญหาที่ได้ศึกษามาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการประกันชีวิตในประเทศไทย ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้เหมาะสมชัดเจนประเทศไทยควรมีการปรับปรุงกฎหมาย ลักษณะการควบคุมตัวแทนประกันชีวิตและการตรวจสอบเกี่ยวกับการประวัติเวลาในการชำระเงิน เอาประกันภัยจากการศึกษานี้ได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ไข กฎหมาย ดังต่อไปนี้

การทำสัญญาประกันชีวิตที่จะให้มีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจสอบสุขภาพนั้นเป็นเรื่อง ที่มีความสำคัญ บริษัทผู้รับประกันภัยควรให้ความสำคัญกับเรื่องการตรวจสอบสุขภาพมากกว่าจะงูใจ ผู้เอาประกันภัยเพื่อกระตุ้นยอดขายโดยหวังผลทางกฎหมายในการบอกล้างจากการทำสัญญา หรือ เรียกเบี้ยประกันสูงขึ้น ถึงแม้ผู้เอาประกันภัยจะเป็นผู้แถลงข้อความจริงเกี่ยวกับ โดยอาศัยความ สุจริตอย่างยิ่งในการ

ทำสัญญาประกันภัยก็ตาม การเปิดเผยข้อความจริงนั้นอาจถูกจงใจจากตัวแทน หรือนายหน้าประกันชีวิตให้ทำสัญญาโดยไม่ได้พิจารณาจากสภาพความเป็นจริงเพราะเห็น ผลประโยชน์ จากตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตใช้ข้อความ หรือ ภาพที่โฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่มีข้อความหรือภาพที่ไม่ตรงกับข้อความในกรมธรรม์ประกันภัยจนทำสัญญา ประกันชีวิตไปและหลังจากการทำสัญญาประกันชีวิตไปนั้นผู้เอาประกันภัยไม่มีโอกาสที่จะแก้ไข สัญญาประกันชีวิตได้เพราะเป็นรูปแบบที่บริษัทผู้รับประกันได้กำหนดเงื่อนไขของสัญญาไว้เป็นที่ เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการทำสัญญาประกันชีวิตที่จะให้มีการตรวจ สุขภาพหรือไม่ตรวจสุขภาพ ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดรูปแบบของสัญญาประกันชีวิตให้ มีความชัดเจนว่าสัญญาประกันชนิดไหนควรตรวจสุขภาพหรือไม่ หากบริษัทประกันชีวิตฝ่าฝืน หรือไม่ดำเนินการทำให้ผู้เอาประกันภัยได้รับเสียหาย เห็นควรให้มีการแก้ไขกฎหมายดังนี้

แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 892 เพิ่มเป็นวรรคสอง “ถ้าการบอกกล่าวสัญญาตามความในมาตรา 865 พิสูจน์ได้ว่ามูลเหตุมิได้เกิดจากผู้เอาประกันภัย และ ผู้รับประกันภัยได้รับเบี้ยประกันภัยนั้นแล้วให้ผู้รับประกันภัยคืนจำนวนเบี้ยประกันภัยพร้อม ผลประโยชน์ตอบแทน”

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มาตรา 30/1 โดยให้ยกเลิก ข้อความในวรรคแรก และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “ห้ามมิให้ตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิต หรือ บริษัทประกันชีวิต ใช้ข้อความ หรือ ภาพที่โฆษณา หรือ หนังสือชักชวน ที่มีข้อความ หรือ ภาพที่ไม่ตรงกับข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย”

การประวิงการจ่ายเงินในสัญญาประกันชีวิต กฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาห้ามมิให้ บริษัทผู้รับประกันประวิงการจ่ายเงินไว้ การประวิงการจ่ายเงินเพราะบริษัทผู้รับประกันต้องจ่ายเงิน ในจำนวนมากเพื่อที่จะให้โอกาสแก่ผู้เอาประกันจะได้รับเงินที่รวดเร็วขึ้นจากบริษัทผู้รับประกัน ควรกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้เอาประกันภัยในกรณีบริษัทประวิงเวลาในการชำระค่า สินไหมทดแทนนอกจากชำระค่าปรับแล้วเห็นสมควรเพิ่มบทลงโทษโดยคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปีจนกว่าบริษัทผู้รับประกันภัยจะจ่ายเงินครบถ้วน

การควบคุมกำกับดูแลตัวแทนหรือนายหน้าประกันภัยให้มีความเหมาะสมกับ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไม่เหมาะสมกับปัจจุบัน โดยตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกัน ชีวิตมีความสำคัญต่อธุรกิจประกันชีวิตมากเพราะถือเป็นภาพลักษณ์อันสำคัญต่อบริษัทประกันชีวิต แต่ด้วยกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลยังไม่สามารถคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนได้อย่าง เพียงพอถึงแม้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตจะเป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญกว่า คือการพัฒนา ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตให้มีความรู้เพิ่มพูนขึ้นและสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ให้ บริษัทประกันเป็นที่น่าเชื่อถือจากประชาชนคือความซื่อสัตย์สุจริตอันจะส่งผลให้ประชาชนมีความ มั่นใจในการใช้บริการธุรกิจประกันชีวิตและเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการประกันภัยมากขึ้น รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศจึงเห็นควรให้มีการแก้กฎหมาย ดังนี้

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกันชีวิตประกันชีวิต พ.ศ. 2535 เป็นมาตรา 70/3 “ห้ามตัวแทนประกันชีวิต ชักชวน แนะนำ ผู้เอาประกันให้เวนคืนกรมธรรม์ หรือวิธีอื่นใดให้ผู้เอา ประกันภัยยกเลิกกรมธรรม์” และเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ โดยกำหนดให้เพิกถอนใบอนุญาตเป็น ตัวแทนประกันชีวิต

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกันชีวิตประกันชีวิต พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 33 เพิ่มเติมข้อความดังต่อไปนี้ “ห้ามบริษัทประกันชีวิตหรือผู้บริหารของบริษัทประกันชีวิต ชักชวน แนะนำ หรือ มอบหมายบุคคลใด ให้ผู้เอาประกันเงินคืนกรมธรรม์ประกันภัย

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มาตรา 81 โดยเพิ่มเติม ข้อความเป็น (5) เสนอหรือชี้ช่องให้ผู้เอาประกันภัยทำสัญญาไม่ครบตามเงื่อนไขกรมธรรม์โฆษณา โดยปกปิดข้อความจริงในเงื่อนไขกรมธรรม์ทำสัญญาโดยผู้เอาประกันไม่สมัครใจ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มาตรา 69 โดยกำหนด คุณสมบัติของตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตทางด้านคุณวุฒิทางการศึกษา เห็นสมควรเพิ่ม (9) ต้องมีคุณวุฒิทางการศึกษาขั้นต่ำมัธยม 3 หรือเทียบเท่า

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มาตรา 81 โดยเพิ่มเติม ข้อความในวรรคสอง ห้ามมิให้ตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตสองคราว ติดกัน กลับเข้ามาขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนนายหน้าประกันชีวิต

ควรเพิ่มบทกำหนดโทษทางอาญาที่สอดคล้องกับมาตรการกำกับดูแลตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตที่เพิ่มขึ้นให้บริษัทประกันชีวิตต้องร่วมรับผิดชอบกับตัวแทนประกันชีวิตต่อ ความเสียหายที่ตัวแทนประกันชีวิตได้ก่อขึ้นจากการกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิต โดยให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และเมื่อบริษัทได้ชดใช้ ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวแทนประกันชีวิตให้แก่บุคคลภายนอกแล้ว ขอบที่จะได้รับ ชดใช้จากตัวแทนประกันชีวิตนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้เอาประกันชีวิตมีความมั่นใจในธุรกิจประกันชีวิต โดยรวมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการออกกรมธรรม์

ประกันภัย การเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยและการชดใช้เงินตามสัญญาประกันชีวิตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2560

กองทุนศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศภัทย์.(2560). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551)